

Oktatási Hivatal

**A 2017/2018. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
döntő forduló**

LATIN NYELV

Javítási-értékelési útmutató

Tájékoztató fordítás

Nincs is értelme a dicsekvésnek négyszemközt, és én egyébként is inkább a dicsőség megvetésében, mint hajszolásában lépném túl a mértéket, de valójában ez a helyzet: a Hannibál elleni hadviselésnek egyetlen ésszerű módja van, mégpedig az, ahogy én csináltam. Nem csupán az eredmény mutatja ezt – az ugyanis az ostobák tanítómestere –, hanem az az ésszerűség is, ami változatlanul megvolt és meglesz, míg a körülmények ugyanazok maradnak.

Itáliában vívjuk a háborút, saját lakóhelyünkön és földünkön. Körös-körül minden a polgárainkkal és a szövetségeseinkkel van tele. Fegyverekkel, emberekkel, lovakkal, élelemmel segítenek és segíteni is fognak: hűségüknek ezt a bizonyítékát már akkor megadták nekünk, amikor nehéz helyzetben voltunk. Az idő pedig napról-napra jobbá, okosabbá és kitartóbbá tesz bennünket.

Hannibál viszont idegen, ellenséges földön tartózkodik; körülötte minden ellenséges és fenyegető; távol van otthonától és hazájától. Sem a szárazföldön, sem a tengeren nincs számára béke (békés körülmény). Egyetlen város, egyetlen fal sem fogadja be őt. Napról-napra fosztogatásból tartja fenn magát. Alig egyharmad rész van meg abból a hadseregből, amivel a Hiberus (Ebró) folyón átkelt / amelyet a Hiberus (Ebró) folyón átvitt: többen pusztultak el az éhség, mint a harc következtében, és még ennek a kevésnek is alig jut élelem. Hát kételkedsz még abban, hogy a tétlenségünkkel felül fogunk kerekedni rajta, aki napról-napra gyengül, nincs élelme, erősítése, pénze?

Pontozási útmutató (80 p.)

Nec gloriandi tempus adversus unum est (3), et ego contemnendo potius quam adpetendo gloriam modum excesserim (6), sed ita res se habet (1): una ratio belli gerendi adversus Hannibalem est (4), qua ego gessi (1). Nec eventus modo hoc docet (2) — stultorum iste magister est (2) — sed eadem ratio, quae fuit futuraque donec res eaedem manebunt, immutabilis est (7).

In Italia bellum gerimus (2), in sede ac solo nostro (2). Omnia circa plena civium ac sociorum sunt (3). Armis, viris, equis, com meatibus iuvant iuvabuntque (4)— id iam fidei documentum in adversis rebus nostris dederunt (5). Meliores, prudentiores, constantiores nos tempus diesque facit (4).

Hannibal contra in aliena, in hostili est terra (3), inter omnia inimica infestaque, procul ab domo ac patria (4). Neque illi terra neque mari est pax (3). Nullae eum urbes accipiunt, nulla moenia (3). In diem raptio vivit (2). Partem vix tertiam exercitus eius habet, quem Hiberum amnem traiecit (4): plures fame quam ferro absumpti (3), nec his paucis iam victus suppeditat (2). Dubitas ergo, quin sedendo superaturi simus eum (5), qui senescat in dies, non commeatus, non supplementum, non pecuniam habeat? (5)

1.) Határozza meg az alábbi igealakokat! (4 p.)

traiecisset: *act. coni. praet. perf. sing. 3.*
senescant: *act. coni. praes. impf. plur. 3.*
manebo: *act. ind. fut. impf. sing. 1.*
dubitat: *act. ind. praes. impf. sing. 3.*

2.) Tegye át a következő szerkezeteket egyes számból többes számba vagy fordítva! (5 p.)

iste magister *isti magistri*
in adversis rebus *in adversa re*
nullae urbes *nulla urbs*
eadem ratio *eaedem rationes*
in hostili terra *in hostilibus terris*

3.) Gyűjtse ki a szövegből a gerundiumokat! (5 p.)

gloriandi, contemnendo, adpetendo, gerendi, sedendo

4.) Alakítsa az alábbi mondatokat aktívból passzívba vagy fordítva! (6 p.)

Nullae eum urbes accipiunt. *Is nullis urbibus accipitur.*

Plures fame quam ferro absumpti sunt. *Plures fames quam ferrum absumpsit.*